

сторони) задля доведення форми п'ятикутника до еталонного (одиночного) вигляду.

Отже, встановлено, що ефективність системи менеджменту залежить від єдності, взаємодії та взаємовпливу її складових (планування, організації, мотивації, контролю та координації).

1. Криворучко О. Оцінка якості менеджменту підприємства / О. Криворучко // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2009. – №6. – С. 32–42.

УДК 504.064

Коробчук Л. І., к.пед.н., доцент,

Троць Ю. А.

Луцький національний технічний університет

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТОВАРІВ НАРОДНОГО СПОЖИВАННЯ

У статті проаналізовано шкідливий вплив на навколишнє природне середовище та здоров'я людини продуктів повсякденного застосування. Розкрито необхідність організації управління в галузі охорони довкілля та вітчизняної економіки. Обґрунтовано актуальність заміни сировинних ресурсів на «зелену» сировину та її безпечність для оточуючого середовища.

Ключові слова: екологічність, натуральність, «зелена» сировина, товари народного споживання.

Коробчук Л. І., Троць Ю. А.

ECOLOGICAL MANAGEMENT AS SAFETY MANAGEMENT CONSUMER GOODS

The article analyzes the harmful effects on the environment and human health of products of daily use. Revealed the need to organize management in the field of environmental protection and national economy. The urgency of the replacement of raw materials for «green» raw materials and its safety for the environment is justified.

Key words: environmental friendliness, naturalness, «green» raw materials, consumer goods.

Коробчук Л. И., Троць Ю. А.

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК УПРАВЛЕНИЕ В СФЕРЕ БЕЗОПАСНОСТИ ТОВАРОВ НАРОДНОГО ПОТРЕБЛЕНИЯ

В статье проанализированы вредное воздействие на окружающую среду и здоровье человека продуктов повседневного применения. Раскрыта необходимость организации управления в области охраны окружающей среды и отечественной экономики. Обоснована актуальность замены сырьевых ресурсов на «зеленое» сырье и его безопасность для окружающей среды.

Ключевые слова: экологичность, натуральность, «зеленое» сырье, товары народного потребления.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Як відомо, питання натуральності та екологічності продуктів народного споживання та її пропагування гостро підіймається з року в рік. І навіть збільшення контролю та введення більш жорстких стандартів не врегулює та не вирішує цю проблему. Все частіше, не держава та закони контролюють екологічність та якість продукції, а сам виробник, адже все більше й більше такі продукти входять в моду, і навіть ті, хто створює цю моду, надають перевагу екологічності та натуральності.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання екоменеджменту та екологічної безпеки товарів народного споживання висвітлювались в наукових наробках Е. А. Назаренка, І. С. Галик, Д. В. Зеркалова, А. В. Татарінова, А. К. Запольського.

Публікацій і досліджень впливу виробів народно споживання існує мільйони. Навіть відомі журнали, такі як Cosmopolitan, пропагував екологічні та натуральні косметичні засоби. Світовий фешн-журнал Vogue не раз підіймав тему що майбутнє за еко хустром.

Проте, зважаючи на подальший розвиток індустрії, чимало питань потребує подальших хоча б теоретичних послуг, адже на свідомість споживача в більшості випадків слугує саме реклама.

Цілі статті: донесення до суспільства думки, що навіть продукти щоденного споживання несуть шкоду не лише здоров'ю

людей, а й цілої планети і що кожному такому шкіднику є досить не погана в якісному та ціновому складі альтернатива.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Ідеї натуральності та екологічності стали популярними ще з 80-х років. Сучасна наука про взаємини людини й природи базується на чотирьох принципах, котрі сформулював Баррі Коммонер, американський біолог і еколог [1]:

- все пов'язане зі всім. В біосфері всі живі організми впливають один на одного, будь-яка зміна якості природного середовища може спричинити серйозні наслідки;

- все повинно кудись подітися. Дія цього закону – одна з головних причин сучасної екологічної кризи: величезна кількість відходів різних виробництв потрапляє в навколишнє середовище. Сьогодні дуже важливо розуміти, що круговорот речовин на землі замкнутий, і підтримувати стабільне існування біосфери;

- природа знає краще. У природі жодна органічна речовина не буває синтезована, якщо немає засобів для її розкладання, – чого не скажеш про людську індустріальну цивілізацію. Людина створила безліч хімічних сполук, які, потрапляючи в природне середовище, не розкладаються, а накопичуються й забруднюють її. Цей закон, з одного боку, закликає зблизитися з природою й брати з неї приклад, а з іншого – попереджає про небезпеку втручання в природні системи (будівництво гребель, меліорація і т. д.);

- ніщо не дається задарма. Кожне нове досягнення неминуче супроводжується втратою чогось колишнього. У глобальній екологічній системі все, що витягнуто з природи, має бути відшкодовано.

Щоб покращити екологічну ситуацію з товарами народного споживання проводяться екологічні рухи, створюються екологічні організації, встановлюються екологічні стандарти та контроль над продукцією. Екологічні товари все більше й більше входять в «моду». Людство націлене на здоровий спосіб життя та задумалося над збереженням планети.

Насамперед, для покращення екологічного становища на планеті, застосовуються нові технології як у важкій так і в легкій промисловості. Мова навіть не йде про те, що покращується техніка і машини, а також встановлення контролю та стандартів

щодо викидів в навколишнє середовище. Легка промисловість завдає також значної шкоди з іншої сторони. Наприклад, її підгалузі шкіряна і хутрова, мають досить великий попит серед населення. Шкіряні та хутрові вироби виділяються своєю комфортністю та довготривалістю в використанні, а також, важливим пунктом – вони не виходять з моди, навіюють соціальний статус та престиж, дехто навіть стверджує, що хутро та шкіра відносяться до екологічних товарів, шкідливими для навколишнього середовища є лише засоби та способи обробки цих матеріалів. Голландська компанія CE Delf розробила дослідження, що полягало в аналізі та порівнянні впливів на навколишнє середовище виробництва тваринного хутра та інших матеріалів. Ця компанія розробила життєвий цикл АЖЦ тваринного хутра, який дозволив визначити вплив на навколишнє середовище на різних етапах його виробництва. Дослідження показало, що для виробництва 1 кг хутра необхідно 11,4 норок, тобто, позбавлення життя 12 тварин. Крім цього було враховано, що за все для однієї норки протягом її короткого життя потрібно близько 50 кг їжі, що означає 563 кг їжі для виробництва одного кілограма хутра. Незважаючи на те, що фази дублення й обробки відіграють важливу роль у визначенні впливу на навколишнє середовище (в зв'язку з використанням таких токсичних і канцерогенних речовин як формальдегід, хром, нафталін і ін.) [1].

В загальному, для виробництва однієї шуби в середньому потрібно 250 білок, 170 шиншил, 11 борсуків, 18 лисиць, 55 норок, 18 собак, 4 вовки, 80 соболів. І це лише для хутряних. Для виробництва шкіряних виробів використовують шкіру тварин, вирощених на фермерських господарствах, але в даний час попитом користуються також вироби з екзотичних звірів – крокодила, пітона або ж страуса. Хоч це модно та красиво, але не слід забувати, що з кожним роком чисельність таких звірів зменшується й може дійти до критичної точки, а також потрібно пам'ятати, що забій тварин на фермах, особливо в Україні відбувається за допомогою удушення, електричного струму або ж смертельної ін'єкції. За часту, щоб хутро або шкіра не втратила свого блиску, її стягують ще з живих тварин.

Щоб припинити таке знуцання та зберегти тваринний світ, а також покращити стан навколишнього середовища проводяться такі заходи, як акції захисту тварин, посилення боротьби з бра-

коньєрством, створення заповідників для збереження вимираючих видів, а також створюються альтернативи та замітники шкіри та хутра. В останні роки навіть в моду вводяться вироби з екохутра – використовується зістрижена шерсть овець, і вироби з штучного хутра – на тканинну основу різними способами вплітається ворс. Також, щоб не переводилися природні ресурси, можна використовувати хутро загиблих після народження тварин, як це робить ісландський дизайнер Еггерт Йоханссон [2]. Все більше й більше випускаються колекції взуття та аксесуарів з екошкіри, технологія виробництва яких, з кожним роком вдосконалюються. Також виготовляються товари, для так званих веганів – з конопель, льону, бавовни. Таке взуття та одяг є не лише екологічно чистими, а й повністю безпечними для здоров'я людей, а особливо алергіків.

Задля свого здоров'я та збереження планети, споживачі товарів почали звертати на склад продуктів та косметичних засобів. Адже багато хто знає, що навіть вміст хоча б одного «лишнього» компоненту, може призвести до фатальних наслідків і невиліковних хвороб. Для запобігання цих наслідків створюється маркування на косметичних засобах, але не завжди виробник хоче брати на себе таку відповідальність і більшість шкідливих складників просто маскують під мало відомі, адже не кожен споживач, вибираючи продукцію в магазині, буде шукати інформацію про той чи інший складник. Ці маскування в косметичних засобах можуть призвести, наприклад, до раку, можуть викликати хвороби дихальних та слизових оболонок, впливати на основні процеси організму, викликати алергічні реакції та інше. Великі бренди все частіше відмовляються від тестування своєї продукції на тваринах і вплив на це усвідомлення для виробника має саме споживач. Також, більшість корпорацій зменшують упаковку, відмовляються від поліетилену, та використовують екоупаковку з біорозкладаючого матеріалу. Великі бренди та корпорації, дотримуються цілісного підходу до усвідомленості, вирішуючи різні глобальні проблеми. Такі компанії знижують рівень негативного впливу своїх косметичних продуктів, використовуючи більш «зелені» складові, скорочуючи викиди парникових газів, відходи, споживання енергії та води [3].

Висока концентрація фармацевтичних засобів завдає значної шкоди як ґрунтам так і водоймам і повітрю. Питання утилізації

ліків та заміні препаратів на більш екологічно чисті як для здоров'я, так і для планети гостро тримає позиції багато років. Відомі фармацевтичні компанії, наприклад, *Weleda*, виготовляють свою продукцію з рослин, котрі самі вирощують у своїх садах без додавання хімічних добрив та співпрацюють з підприємствами, які також вирощують органічну продукцію. Також все більше ліків виготовляють з рослинної сировини та на рослинних оліях. В аптеках Європи приймають у споживачів ліки, у яких вийшов термін придатності, та використані ампули або шприци, а в аптеках Америки можна здати ліки, які не потрібні вдома та мають більш, ніж шість місяців терміну використання, для людей, які не мають змоги купити. Це є хорошим як і маркетинговим так і екологічним ходом для аптек і фармацевтичних компаній. Нажаль, в Україні схеми утилізації таких відходів не передбачено, хоча кількість компаній з екофармацевтикою з кожним роком збільшується.

Багато споживачів-алергіків, або ж просто не байдужих до стану навколишнього середовища, приходять до необхідності використання екологічно чистої й натуральної побутової хімії та засобів гігієни. Адже все частіше збільшується кількість випадків опіків, алергій, захворюваності шкіри, дихальних та слизових оболонок через склад у виробках звичайного миючого засобу для посуду, порошку чи дитячих памперсів. В першу чергу, споживач піклується про своє здоров'я, й мало хто знає, що хоча б безфосфатні вироби покращать не лише стан вашого здоров'я, а й стан навколишнього природного середовища, адже фосфати, котрі містяться в миючих та пральних засобах найбільше забруднюють воду, і це не говорячи про сполуки, такі як хлор, пар та ін. В останні роки все жорсткішають стандарти на засоби дитячої косметики, а засоби побутової хімії переходять до Європейських стандартів, де це більш контролюється. У західних країнах екологічні товари, котрі не містять продуктів нафтопереробки, стають з кожним роком все більш популярними. Є і ще один дивний засіб, який підходить для прання, для миття посуду, і навіть як заміна милу і шампуню. Це – мильний горіх, який росте в Індії, Тибеті та інших країнах Сходу та використовується там з найдавніших часів. У нас мильні горіхи можна придбати або замовити по Інтернету в магазинах екопродукції [1].

Висновки. В Україні з кожним роком збільшується кількість косметичних марок, котрі виготовляють справді якісну і екологічну косметику та засоби побутового споживання за доступною ціною, які не поступаються європейським брендам. В просторах інтернету все частіше й частіше можна побачити, що українські дизайнери створюють одяг з екоматеріалів, який мало відрізняється від сучасних принципів моди і у якому споживач зможе відчувати себе стильно і комфортно. В соціальних мережах пропагандуються акції на захист навколишнього середовища та тваринного світу, котрі підтримують не лише українські бренди, а й світові.

1. Біо, еко, органік... Мода чи необхідність? // Офіційний сайт Unian.ua // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unian.ua/health/worldnews/646635-bio-eko-organik-moda-chi-neobhidnist.html>
2. Що таке еко хутро і чому за ним майбутнє // Офіційний сайт Vogue.ua // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://vogue.ua/ua/article/fashion/chto-takoe-eko-meh-i-pochemu-za-nim-budushchee.html>
3. Свідомі бренди і як вони беруть природу // Офіційний сайт Anywellmag.com // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://anywellmag.com/uk/usvidomlenist/planeta-ta-ekologija/svidomi-brendy-ta-pryroda>
4. Топ-8 українських б'юті-брендів, які не поступаються закордонним // Офіційний сайт Cosmo.com.ua // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.cosmo.com.ua/top-7-ukrainskih-byut-brendv-yak-ne-postupayutsya-zakordonnim

УДК 336.77:331.522

Коробчук Т. І., к.е.н., доцент,

Мостовенко Н. А., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ БАНКІВСЬКОГО СТРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

У статті проаналізовано динаміку обсягів кредитів вітчизняної банківської системи, розраховано її прогнозне значення. Виявлено закономірність у страхуванні кредитів через страхування кредитних ризиків. Обґрунтовано поняття банківського страхування кредитів як складової механізму взаємодії банків і страхових компаній, встановлено його переваги.

Ключові слова: банки, страхові компанії кредити, кредитні ризики, страхування банківського кредиту.

Коробчук Т. І., Мостовенко Н. А.